

NIET VOOR PUBLICATIE

Rapport No. 34.

ONDERZOEK NAAR DEN KOSTPRIJS VAN RONDVLEESCH BIJ HET KOSTENPEIL VAN NOVEMBER 1945.

Dit onderzoek vond plaats met medewerking van een Commissie van Advies bestaande uit de Heeren:

J. Banis, Almelo
Ir. H.G.A. Leignes Bakhoven, Den Haag
Ir. W. de Jong, Den Haag
~~Ir. G.H.J. Meliepaard, Den Haag~~
Jac. Poot, Kethel
Joh. de Veer, Schagen
G. Zwagerman, Middelburg

De berekeningen zijn gebaseerd op hetzelfde cijfermateriaal, waarvan in rapport No. 14 (kostprijs van rundvleesch in 1942) is uitgegaan. Het betreft productiekosten die door den Heer Zwagerman, Rijksveteeltconsulent voor Zeeland, op een aantal bedrijven in Zeeland zijn verzameld.

Aan het berekenen van de productiekosten van rundvleesch kleven wel zeer bijzondere moeilijkheden.

In de eerste plaats toch kan men de vleeschproductie moeilijk geheel losmaken van de melkproductie. De melkveehouderij levert naast melk zoo geen slachtrijp vee, dan toch in elk geval magere vee op, dat geschikt is om votgemest te worden. Voor de magere gaste koeien kan geen kostprijs berekend worden. Tegenover de productie van de melk en het magere vleesch staan de gezamenlijke kosten. De kostprijs van de melk is een functie van den kostprijs van het vleesch. Gezamenlijk moet de opbrengst van beide producten de kosten dekken. In het rapport over den kostprijs van de melk in 1941 zijn wij uitgegaan van den gefixeerden lagen vleeschprijs. De kostprijs van de melk werd toen gevonden door van de totale kosten de opbrengst van den voeszafzet in mindering te brengen. Gaat men uit van een hoogerem vleeschprijs dan zou onder overigens dezelfde omstandigheden een lagere melkprijs zijn gevonden. Deze nauwe samenhang tusschen melkprijs en opbrengst van den voeszafzet dient niet uit het oog te worden verloren. Een wijziging in den vleeschprijs heeft consequenties voor den kostprijs van de melk. Het spreekt vanzelf dat de prijs van het magere vleesch niet geheel willekeurig kan worden bepaald. Het is van belang voor de vleeschproductie, dat deze prijs in zoo juist mogelijke verhouding staat tot de opfokkosten van ossen en vaarzen. Hoewel deze groepen kwantitatief veel minder belangrijk zijn dan de groep gaste koeien, kunnen ze toch houvast geven bij het bepalen van den meest gewenschten prijs van het magere vee. De ervaring heeft geleerd, dat er per kg levend gewicht onder normale omstandigheden steeds een vrij constante verhouding bestond tusschen de prijzen van magere gaste koeien en magere ossen en vaarzen.

Indien men op deze wijze de prijzen van de magere vaarzen, ossen en gaste koeien heeft bepaald is het berekenen van de kosten van het mesten van dit magere vee in principe geen probleem meer, maar enkel een kwestie van aanwezigheid van voldoende gegevens.

Een tweede verwickeling brengt de omstandigheid mee, dat het opfokken en mesten in hoofdzaak gebeurt met behulp van producten, die in eigen bedrijf worden voortgebracht. Het is nu de vraag tegen welke prijzen moeten deze in eigen bedrijf voortgebrachte voedermiddelen in den kostprijs worden ingecalculceerd? Moeten deze producten gewaar-

L1

34 A

deerd worden tegen de productiekosten op het bedrijf zelf zonder ondernemerswinst (de kale kostprijs), of tegen de prijzen, die bij verkoop van deze producten losse-bedrijf zijn te realiseren? Beide standpunten laten zich verdedigen. Beide methodes leiden echter bij een juiste toepassing uiteindelijk tot hetzelfde resultaat, indien de totale winst op het geheele productieproces even groot gehouden wordt. Rekent men de voederbieten als kostenelement van het fokken en mesten van het rundvee tegen den kalen kostprijs, dan moet er bij de bepaling van de winst op het rundvee rekening mee worden gehouden, dat tevens de ondernemerswerkzaamheid van den biest-verbouw in verhouding tot andere akkerbouwgewassen voldoende wordt beloond. Calculeert men de voederbieten tegen den prijs in, die tevens een normaal ondernemersloon inhoudt, dan moet de winst op het fokken en mesten overalwaarszins worden verlaagd. Hetzelfde vraagstuk doet zich voor bij het fokken en mesten van rundvee, gezien als twee afzonderlijke stadia. De magere os kan tegen den kalen kostprijs worden overgedaan aan den mester, terwijl dan uiteindelijk bij de kosten een winst geteld moet worden, die een redelijke belooning vormt voor het fokken en mesten beide. Men kan ook de winst in twee deelen splitsen; een deel voor den opkweek van den mageren os en een deel voor het vetweiden of vetmesten van dezen os. Het komt er maar op aan, dat dubbele winstberekningen vermeden worden.

In deze berekeningen is alleen de methode van de prijzen afboorderij toegepast. Het komt het meervendeel der Commissie als de meest juiste methode voor en te bovendien de eenvoudigste, daar thans van alle voederproducten de prijzen zijn vastgesteld, terwijl het berekenen van de kostprijzen van elk dier producten het uitbrengen van dit rapport ernstig zou hebben vertraagd. Twee leden van de Commissie van Advies achten de incalculatie van den kalen kostprijs echter juist.

De berekeningen.

Van de berekeningen van de opfokkosten van een magere vaars en een magere os is een samenvattend overzicht gegeven op staat A. Het gemiddelde dezer twee berekende prijzen (93,8 ct. per kg levend gewicht) is gebruikt als prijs van het aangekochte magere vee dat wordt gemest. Voor de gevallen, waar dit magere guster koeien waren (staat B en C) is op dezen prijs een reductie toegepast. De prijsverhoging van magere vaarsen of ossen tegenover magere (jonge en oude) guster koeien bedraagt volgens schatting van den Rijksveeteeltconsulent voor Eeland 100 : 94. Deze prijs wordt dan $0,94 \times 93,8 = 87 \frac{3}{4}$ ct per kg levend gewicht.

Ondernemersloon.

In rapport 14 was, teneinde duidelijk te doen uitkomen, dat het L.E.I. over de hoogte van het ondernemersloon niet heeft te oordeelen, een viertal berekeningen gemaakt, waarbij in elk dezer een verschillend ondernemersloon was opgenomen.

Eenvoudigheidshalve hebben we ons hier beperkt tot geval III der bedoelde berekeningen, daar van dit geval destijds bij de prijsstelling praktisch gesproken is uitgegaan. Nogmaals zij erop gewezen, dat dit onzerzijds geen beoordeeling inhoudt. Wel kunnen wij opmerken, dat in verband met de gewijzigde omstandigheden dit bedrag (f.25.-) t.a.v. 1942 te laag moet worden geacht.

De grootte van het ondernemersloon bedraagt f.25.- resp. f.28,50 voor het loon opgroeien van een vaars resp. os en f.25.- voor het mesten van een anger dier; voorts is in de prijzen der voederartikelen een ondernemersbelooning opgenomen, welke bij verkoop van de producten gerealiseerd zou zijn.

De prijs van bijproducten, zocals stroo, houdt geen ondernemersloon in; hier is het ondernemersloon verdisconteerd in den prijs van het hoofdproduct. Wanneer men bij den prijs van het bijproduct ondernemersloon zou optellen, zou derhalve een dubbeltelling worden gemaakt.

De resultaten.

Overzicht van de kostprijzen in centen per kg levend gewicht (leeg gewogen) van mager en vet rundvee.

<u>Staat A</u>	vaars 94.2	os 92.5	gemiddeld 93.3
<u>Staat B</u> (vetweiden gaste koeien)		mager 87 3/4	vet <u>105</u> marge 17 1/4
<u>Staat C</u> (vetmesten op stal gaste koeien)		87 3/4	115 27 1/4
<u>Staat D</u> (vetweiden en vetmesten op stal van ossen)		92.5	116 23 1/2
		gemiddeld	112 22 2/3

De invloed op den melkprijs.

Zou de vleeschprijs overeenkomstig deze berekening worden herzien dan zou de prijs van de afgemolken koeien 87 3/4 ct. (afgerond 88 ct. per kg levend gewicht worden.

In de berekening van de productiekosten van melk over de periode 1 Mei 1945 - 30 April 1946 (rapport 33) is voor de berekening van de vleeschopbrengst uitgegaan van de kwaliteitsklasse C 3. De prijs hiervoor bedraagt 61 ct.; verschil dus 27 ct.

De opbrengst aan vleesch zou dan overeenkomstig de daar toegepaste berekening per ha stijgen met 1.32 (aantal stuks rundvee per ha boven 1 jaar) x 120 (= aantal te leveren kg per stuks boven 1 jaar) x 27 ct. = f. 43.- (afgerond).

De hoeveelheid melk per ha was berekend op 3171 kg. De kostprijs van melk zou dus dalen f. 43.- : 3175 = 1.4 ct. per kg. Bij stijging van de melkproductie in de periode 1946/'47 tot b.v. 3600 kg per ha zou dit worden f. 43.- : 3600 = 1.2 ct. per kg.

f 49,25

1,52

1,5 ct

Januari 1946.

SAMENVATTEND OVERZICHT
van de kostprijsberekening van

MAGER RUNDVLEESCH.

Nr.	Kostenelementen	1942		1945	
		Vaars	Os	Vaars	Os
1.	Kosten nuchter kalf	17.25	17.25	19.50	19.50
2.	Kosten voeding	160.85	198.17	272.79	322.60
3.	Verzorging	19.52	25.87	44.99	58.22
4.	Veearts	1.45	1.61	1.79	1.96
5.	Stalling	3.06	3.50	5.57	6.37
6.	Verzekering-sterfterisico	2.89	3.82	14.74	17.01
7.	Kosten van verkoop, diversen	2.46	2.46	5.02	5.02
8.	Kapitaalrente	5.78	7.84	6.11	7.10
	Totaal	213.26	260.52	370.51	437.78
9.	Af: Mestopbrengst	15.53	20.17	46.59	60.51
	Kale kosten	197.73	240.35	323.92	377.27
10.	Ondernemersloon	25.--	28.50	25.--	28.50
	Eindwaarde	222.73	268.85	348.92	405.77
11.	Omzetbelasting 1 %	2.28	2.76	3.58	4.16
12.	Provisie handelaar $1\frac{1}{2}$ %	3.43	4.14	5.37	6.24
	Totale kosten	228.44	275.75	357.87	416.17
13.	Levend gewicht in kg	380	450	380	450
14.	Kostprijs per kg mager levend gew.	60 ct	61 ct	94.2 ct	92.5 ct

Kosten van VETWEDDEN van

GUINEE KOELEN

in NEELAND in 1942 en 1945

No.	Kosten-elementen	1942	1945
1a	Aankoop diers	281.96	434.36
b	Onkosten aankoop & commissie	15.32	20.--
2.	Voederskosten	58.40	71.25
3.	Verzorgingskosten	2.32	4.78
4.	Verzarts	-.37	-.40
6a.	Verzekering - sterftewisioo	1.36	15.38
b	Premie afkorting	2.--	4.--
7.	Kosten verkoop	2.16	5.02
8.	Kapitaalrente	4.77	10.33
	Kale kosten:	393.87	565.52
10.	Ondernemersloon	25.--	25.--
	Financiële:	393.87	590.52
11.	Omzetbelasting 1%	4.08	6.08
12.	Provisie handelaar 1½ %	6.08	9.08
	Totale kosten:	403.97	605.66
13.	Levend gewicht in kg:		
	Aankoop:	495 kg.	495 kg.
	Verkoop:	577 "	577 "
14.	Kostprijs per kg. levend ge- wicht:		
	Aankoop:	57 ct.	87.75 ct.
	Verkoop:	70 "	105 " X

Kosten van VERREKENEN OP STAL van
GUSTE KOELEN

in ZEELAND in de jaren 1942 en 1945.

No.	Kostenelementen	1942	1945
1a.	Aankoop dier	244.34	376.45 -
b.	Onkosten aankoop + commissie	15.33	20.-- /
2.	Voederkosten	87.05	147.99
3.	Verzorgingskosten	16.03	33.12
4.	Veerarts	-.45	-.49
5.	Stalling	1.75	3.19
6a.	Verzekering-sterfterisico	1.45	9.59 -
b.	Premie afkewring	2.--	4.--
7.	Kosten verkoop	2.46	5.02
8.	Kapitaalrente	5.49	10.18 -
	Totaal:	376.40	610.03
9.	Af: opbrengst mest + strooisel	17.49	52.50
	Male kosten:	358.91	557.53
10.	Ondernemersloon	25.--	25.--
	Sindwaarde:	383.91	582.53
11.	Onzetbelasting 1%	3.94	5.97 -
12.	Provisie handelaar 1%	5.91	3.97 -
	Totale kosten: ✓	393.76	597.47 *
13.	Levend gewicht in kg:		
	Aankoop:	429 kg	429 kg
	Verkoop:	519 "	519 "
14.	Kostprijs per kg levend gewicht:		
	Aankoop:	57 ct	87.75 ct.
	Verkoop: ✓	76 "	115 "

Kosten van VEPMESTEN op WEIDE en STAL

van OSSEN

in ZEELAND in de jaren 1942 en 1945.

No.	Kostenelementen	1942	1945
1a.	Aankoop dier	244.-	370.-
b.	Onkosten aankoop + commissie	15.33	20.-
2.	Voederkosten	179.71	265.07
3.	Verzorgingskosten	25.28	52.08
4.	Vecarts	1.-	1.08
5.	Stalling	2.-	3.64
6a.	Verzekering- en sterfterisico	3.60	27.-
b.	Premie afkeuring	2.-	4.-
7.	Kosten verkoop	2.46	5.02
8.	Kapitaalrente	15.18	12.43
	Totaal	491.86	760.32
9.	Af: opbrengst mest + strooisel	25.06	75.18
	Kale kosten:	466.80	685.14
10.	Ondernemersloon	25.--	25.--
	Eindwaarde	491.80	710.14
11.	Omzetbelasting 1%	5.04	7.28
12.	Provisie handelaar 1%	7.56	10.92
	Totale kosten:	504.40	728.34
13.	Levend gewicht in kg:		
	Aankoop:	400 kg	400 kg
	Verkoop:	628 "	628 "
14.	Kostprijs per kg. levend gewicht:		
	Aankoop:	61 ct.	92.5 ct.
	Verkoop:	80 "	116 "

OVERZICHT VAN DE VERSCHILLENDE KOSTENELEMENTEN.

Kostenelementen	1942	1945
1. Volle melk. kg. ct.	10.--	15.--
2. Ondermelk. kg. ct.	2.50	3.50
3. Kg. Zw. grasland	6.15	7.50
4a. 1000 kg weidehooi 1ste kw.	49.--	82.--
4b. 1000 kg. " 2de kw.	44.95	72.--
4c. 1000 kg. " 3de kw.	40.95	62.--
5. 1000 kg erwtenstroo	22.95	35.50
6. 1000 kg boonenstroo	20.95	21.--
7. 1000 kg graanstroo	15.90	17.75
8. 1000 kg tarwekaf	-	2.50
9. 1000 kg voederbieten 13 %	11.90	15.70
10. 1000 kg versche suikerb. en loof	4.14	5.75
11. 1000 kg suikerbietenkoppen	6.06	10.40
12. 1000 kg. ensilage van kop en blad	6.72	9.85
13. Krachtvoeder. kg. ct.	16.15	22.--
14. Verzorgingskosten per dier per dag in ent. x)		
a. mestvee op stal	10.71	22.10
b. jongvee op stal	7.14	14.70
c. mest en jongvee op weide zonder bijvoer	0.45	0.95
d. " " " " " met bijvoer	2.26	4.70
15. Veearts per dier per mnd. in ent.	8.--	9.--
16. Stalling per dier per periode	1.75	3.19
17a. Strooisel-mest jongdier		
Opbrengst in ent. per dier per dag	5.12	15.35
17b. Strooisel-mest mestdier opbr. in ent. per dier per dag.	10.23	30.70

De prijs van de voedermiddelen is de waarde af boerderij.

x) Gebaseerd op een uurloon van 60 ent. inclus. sociale lasten.

TOELICHTING OP BIJLAGE I.

(Overzicht van de verschillende kostenelementen)

1. Volle melk.
Melkprijs voor 1945 geschat op 15 ct. per kg, op grond van gegevens van het Bedrijfsschap voor Zuivel.¹⁾
2. Ondermelk.
De gemiddelde officiële prijs (minimum 3 ct., maximum 4 ct.).
3. De kosten van een kg zetmeelwaarde in grasland.

	<u>1942</u>		<u>1945</u>
Paacht	f. 90.--		f. 90.--
Bemesting	-		-
Paarden- en aanarbeid	" 21.--	2.06 x f. 21.-- =	" 43.26
Algemeene kosten	" 12.--		" 16,50
		Totaal	f.149.76

Opbrengst nuttige Zw. grasland 8000 kg.
Per kg nuttige zetmeelwaarde 7,49 ct. (7,5 ct.).

4a.b.c. Hooi.

Onderscheiding tusschen weide- en lucernehooi is door het Directoraat-Generaal van de Prijzen niet meer gemaakt, daar de voederwaarde gelijk geacht wordt.

I. Vastgestelde prijs 1945-'46, ongeperst, levering franco boord of -langs wagon, of franco per plaats binnen 10 km van bedrijf verkoper.

II. Onkosten levering (laden, weegloon).

III. Netto opbrengst, te berekenen bij het vervoeren aan het vee in eigen bedrijf.

Hooi.	I.	II. 2)	III.	Afgerond
1e kwaliteit	f. 85.--	f. 2.90	f. 82.10	f. 82.--
2e kwaliteit	" 75.--	" 2.90	" 72.10	" 72.--
3e kwaliteit	" 65.--	" 2.90	" 62.10	" 62.--

5. Erwtenstroo.

6. Boonenstroo.

7. Graanstroo.

Erwtenstroo = schokkererwtenstroo,
Graanstroo = gemiddelde van binnen- en buitenstroo.

- 1) De nieuwe melkprijs van 1945/'46 was bij het opstellen dezer berekeningen nog niet bekend.
- 2) Uitgegaan is van de onkosten van levering in 1942. Er is geschat dat deze post (1.70 in 1942) bestond uit f.1,50 arbeidsloon en f.0,20 voor het wegen. De loonen van 1945/'46 t.o.v. 1942 zijn ± 100% gestegen, het weegloon naar schatting 50%; de post wordt dan f.2,80 (loon) plus f.0,30 (weegloon) = f.2,90 totaal.

geperst / 93,15
83,15
73,15

- I. Vastgestelde prijs 1945, ongeperst, afgehaald boerderij.
- II. Aftrek van onkosten levering vervalt hier. Deze zijn hier niet in de prijs opgenomen. De teler mag kosten voor afleveren (laden, weegloon) aan afnemer doorberekenen.
- III. Netto-opbrengst, te berekenen bij het vervoederen aan het vee in eigen bedrijf.

		III.
Schokkererwtonstroo	f.	35.50 ¹⁾
Boonenstroo	"	21.-- ²⁾
Gemiddeld binnen- en buiten- stroo granen	"	17.75

1) f. 35.50 = gemiddelde van f. 45.- + f. 35.- = f. 40.- (Te verwachten prijs voor 1945 volgens opgave van het Bedrijfschap Hooi, Stroo en Ruwvoeder)

perskosten " 4.50

f. 35.50

2) Prijs boonenstroo, volgens opgave Bedrijfschap Hooi, Stroo en Ruwvoeder, onveranderd gebleven.

8. Kaf.

Vastgestelde maximum-prijs voor tarwe-kaf f. 2.50 p. 100 kg.

Voederbieten.

13% droge stof bij de berekening aangehouden. Vastgestelde prijs oogst 1945 voor voederbieten met 12% droge stof f.15.- per 1000 kg (Voedselvoorzieningsblad No. 34 ds. 21 November 1945).

De leveringskosten waren in 1942: f. 1,38. Voor 1945 aan te nemen, in verband met loonstijging: f. 2,50.

Bietenprijs op het land f. 15.- ./ f. 2,50 = f. 12,50.

Gemiddelde kosten inkuilen.

Hiervoor aangehouden de bewaarvergoeding voor levering na 30 November vóór 1 Februari zijnde f. 2.--.

Prijs van aan vee vervoederde bieten f. 14.50.

Prijs van 15% bieten $\frac{15}{12} \times f. 14.50 = \underline{f. 15,71}$; afgerond f. 15.70.

10. Versche suikerbietenkoppen en -loof.

11. Versche suikerbietenkoppen.

12. Ensillage van kop en blad.

I. Versch loof per ha:

	1942	1945
Bemestingwaarde	f. 55.-	1.10 x f. 55.- = f. 60.50
Manuren	" 30.40	2.00 x " 30.40 = " 62.62
Paarde-uren	" 18.20	1.10 x " 18.20 = " 20.02
	<hr/>	
Kosten per ha (25.000 kg)	f. 103.60	" 143.14
Per 1000 kg		f. 143.14 : 25 = " 5.73
		afgerond " 5.75

II. <u>Versche koppen per ha:</u>		1942	1945
Bemestingswaarde	f. 14.--	1.10 x f.14.-- =	f.15.40
Manuron	" 24.56	2.06 x " 24.56 =	" 50.59
<hr/>			
Kosten per ha (7000 kg)	f. 38.56		f.65.99
Kosten per 1000 kg		f.65.99 : 7 =	" 9.43
Verlies bij bewaring 10%			" -.94
<hr/>			
Kosten per 1000 kg			f.10.37
		afgerond	" 10.40
<hr/>			
III. <u>Ensilage.</u>			
Kosten onder I			f.145,14
Kosten kuil per ha (17500 kg)	f. 14.--	2.06 x f.14.-- =	" 29.84
<hr/>			
Kosten per 1000 kg		f.171.98 : 17.5 =	" 9.83
		afgerond	" 9.85
<hr/>			

13. Krachtvoer: f.0.22 per kg.

14. Verzorgingskosten.

Gemiddeld uurloon in 1939 = 24½ ct.

Stijging van loon in 1942 t.o.v. 1939 = 24.5 %, dus

gemiddeld uurloon in 1942 = 1,245 x 24½ ct. = 30,2 ct.

" " " 1945/'46 = 60 ct.

Sociale lasten in 1942: 14%,

Sociale lasten in 1945: 17.2 %.

Loon in 1942 = 30,2 ct)

Soc. lasten = 0,14a

Loon in 1945 = 2a (60 ct.)

Soc. lasten) = 0,31a

0,172 x 2a)

1.14a

2.34a

Wijz.coëff.loon + soc. lasten 1945 t.o.v. 1942 dus van

1,14a op 2,34a = 2,06.

De verzorgingskosten, vermeld in rapport No. 14, kunnen dus voor 1945 vermenigvuldigd worden met 2,06.

15. Veearts.

Afgeleid uit praktijkgegevens.

Wijzigingscoëfficiënt 1945 t.o.v. 1942 = $\frac{135}{125}$ (op basis van 1940 = 100)

Opgeve van een veearts: $\frac{135}{125} \times 8$ ct. = 9 ct. per dier per dag.

16. Stalling.

De verhouding van de bouwkosten van een stal, vermeld in rapport No. 32 voor 1945 t.o.v. 1942 = 1,82 1,82 x 1,75 = 3,19.

17. Strooisol, mest, gier.

Stroo per dag voor een jong dier tot 2 jaar 1½ kg, mestdier 3 kg, Mest en gier resp. 30 en 60 kg per dag.

De prijzen van den stal mest waren, volgens opgave van het Directoraat-Generaal van de Prijzen, in 1943 en 1944: f.8,50 en in 1945 ff. 6.-- p. 1000 kg.

Strooprijs = f. 17.75 per 1000 kg. Zie onder 7.

	1943		1944		1945	
	jongdier	mestdier	jongdier	mestdier	jongdier	mestdier
Opbrengst mest	25.50	51.--	25.50	51.--	18.--	36.--
Kosten stroo	2.65	5.30	2.65	5.30	2.65	5.30
Opbrengst mest	22.85	45.70	22.85	45.70	15.35	30.70

TOELICHTING BIJ STAAT A.

1. Kosten nuchter half.

Berekend uit prijzen, opgegeven door het Bedrijfschap voor Vee en Vleesch.

2. Kosten voeding.

	vaars	os
1e voederperiode 15 Apr.-15 Mei (31 dagen) STAL		
250 kg volle melk	f. 37,50	f. 37,50
300 kg ondermelk	10,50	10,50
X 30 kg <u>weidehooi</u> (2e kw.) <i>kat prijs!</i>	2,16	2,16
45 kg voederbeten	-,71	-,71
2e voederperiode 16 Mei-15 Nov. (194 dg.) WEIDE		
1300 kg ondermelk	45,50	45,50
450 kg suikerbietenkroppen en -blad	2,59	2,59
299 kg zw. grasland	22,40	22,40
3e voederperiode 16 Nov.-15 April (151 dg.) STAL		
tot 31/12 (756 kg suikerbietenkopper	7,65	7,65
(189 kg erwtenstroo	6,71	6,71
(18,5 kg vrachtvoer	4,07	4,07
(2510 kg voederbeten	36,37	36,37
na 1/1 * 420 kg <u>weidehooi</u> (2e kw.)	30,24	30,24
(32,5 kg vrachtvoer	7,15	7,15
4e voederperiode 16 April-30 Sept. (168 dg.) WEIDE		
vaars: 354 kg zw. uit grasland	41,49	
os: 571 kg zw. uit grasland		42,77
5e voederperiode 1 Oct.- 15 Dec. (76 dg.) WEIDE		
91 kg zw. uit grasland	6,82	6,82
vaars: 1800 kg suikerbietenkoppes + -blad	10,43	
os: 2130 kg suikerbietenkoppes + -blad		12,25
6e voederperiode 16 Dec.-15 maart (90 dg.) STAL		
1350 kg voederbeten		21,20
1350 kg ingek. bietenkoppes		13,30
450 kg peulvruchtstroo (gemiddeld van erwten- en boerenstroo)		12,71
Totaal voederkosten	f. 272,79	f. 322,60

3. Verzorging.

1e periode: 31 dagen a	11,70 st.	f. 8,27	f. 8,97
2e periode: 194 dagen a	4,70 st.	8,65	8,65
3e periode: 151 dagen a	14,70 st.	22,20	22,20
4e periode: 168 dagen a	-,95 st.	1,60	1,60
5e periode: 76 dagen a	4,70 st.	3,57	3,57
6e periode: 90 dagen a	14,70 st.		12,23
730 dagen		f. 44,99	f. 58,22

lmsky
51.501

4. Veearts.

Volgens opgave van een veearts bedragen de indexcijfers van de kosten van dien veearts:

1940 = 100	1942 = 110	1944 = 134
1941 = 100	1943 = 125	1945 = 135

Veeartskosten volgens rapport No. 14 bijlage III onder No. 5:
Cs: 1940 = 58; 1941 = 83; 1942 = 20; totaal 161.
Omgerekend voor 1945 is dit:

1943 = $125/100 \times 58 = 73$
 1944 = $134/110 \times 83 = 101$
 1945 = $135/125 \times 20 = 22$

totaal 196 cts.

Vaars: 1940 = 53, 1941 = 87; totaal 145.
Omgerekend voor 1945 is dit:

1943 = $125/100 \times 58 = 73$
 1944 = $134/100 \times 87 = 106$

totaal 179 cts.

5. Stalling.

Vaars: 1,82 x f. 3,06 = f. 5,57; Cs: 1,82 x f. 3,50 = f. 6,37

7. Kosten van verkoop, diversen.

1942

1945

Touw+drijfloodrafselen, enz. f. 0,56 + f. 1,05 = f. 1,61 2,06 x f. 1,61 = f. 3,32
 Vracht f. 0,85 2 x f. 0,85 = f. 1,70

f. 5,02

6 en 8. Verzekering, sterfterisico en kapitaalrente.

Vaars. Volgens tarief "Orde Zwolsche" te den Haag =
 f. 2,-- per f. 100,-- per halfjaar = 2% per halfjaar is in twee jaar
 8% der gemiddelde waarde. De post is aanzienlijk hooger berekend dan
 in 1942. De berekening is hier zoodanig, dat alle dieren verzekerd
 zijn. Het empirische cijfer van 1942 slaat op een gedeelte, dat wel
 en op een gedeelte dat niet verzekerd is. Dit laatste is niet juist,
 tenzij men het eindgewicht zou verminderen met een zeker bedrag voor
 sterfte.

Stel eindwaarde = x

$$\text{Verzekering } 8\% \text{ van } \frac{19,50 + x}{2} = \frac{2}{25} \times \frac{19,50 + x}{2} = \frac{19,50 + x}{25} =$$

$$0,78 + 0,04 x$$

$$\text{Kapitaalrente } 3\frac{1}{2}\% \text{ van } \frac{1}{2}x = 0,0175 x$$

$$328,07 + 0,78 + 0,04 x + 0,0175 x = x$$

$$328,85 = 0,9575 x$$

$$x = 343,90$$

$$\text{Verz. sterfterisico} = 0,78 + 0,04 x = 0,78 + 0,04 \times 343,90 = 14,74$$

$$\text{Kapitaalrente} = 0,0175 x = 0,0175 \times 343,90 = 6,11$$

1) Totaal berekende kosten inclusief ondernemersloon, minus
restopbrengst.

03. Verzekering 0,78 + 0,04x. Kapitaalrente 0,0175x.

$$\begin{aligned} 381,60 & 1) + 0,78 + 0,04x + 0,0175x = x \\ 382,44 & = 0,9425x \\ x & = 405,77 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{Verz.sterfiterisico } 0,78 + 0,04x & = 0,78 + 0,04 \times 405,77 = 17,01 \\ \text{Kapitaalrente } 0,0175x & = 0,0175 \times 405,77 = 7,10 \end{aligned}$$

9. Nestopbrengst.

Verhouding nestopbrengst per dag in centen.

1942 = 19,23; 1945 = 30,70, dus 1945 = 3 x 1942.

Vaars: 3 x f.15,53 = f.46,59; Os: 3 x f.20,17 = f.60,51

10. Ondernemersloon.

Gelijkgesteld aan rapport No.14 geval III.

11. Omzetbelasting. 1% van de totale kosten

12. Provisie handelaar. 1% van de totale kosten.

13. Levend gewicht in kg. Als in rapport No.14.

14. Kostprijs per kg. mager levend gewicht.

Totale kosten gedeeld door levend gewicht in kg.

1) totaal berekende kosten inclusief ondernemersloon, minus nestopbrengst.

TOELICHTING OP DE STATEN B, C en D.

1. a. Aankoop dier.

Er is uitgegaan van het gemiddeld levend gewicht van de bedrijven waaraan de gegevens van rapport No.14 (productiekosten van rundvleesch in 1942) zijn ontleend en van den prijs van mager rundvleesch die op staat A is berekend. Deze bedroeg gemiddeld voor vaars en os 93,3 ct. per kg levend gewicht. Overeenkomstig rapport 14 is de aankoop-prijs voor magere guste koeien gesteld op $\frac{94}{100}$ van dezen

prijs d.i. 87 3/4 ct. De aankoopbedragen worden dan:

Staat B (guste koeien)	495 x 87 3/4 ct.	= f. 434,36
" C (" ")	429 x 87 3/4 "	= " 376,45
" D (ossen)	400 x 92.5 "	= " 370,--

b. Onkosten van aankoop en commissie.

De wijzigingscoëfficiënt bedroeg volgens een ruwe schatting 1.3; het bedrag wordt dan afgerond f.20.--.

2. Voederkosten.

De basiscijfers zijn tengevolge van het verbranden onzer geheele documentatie verloren gegaan. Er is nu verondersteld, dat de voederkosten in gelijke mate gestegen zijn, als die voor vaars en os. Hierbij is onderscheid gemaakt tusschen vetweiden en vetmesten op stal.

De voederkosten tijdens de stalperiode zijn gemiddeld voor vaars en os f.98.- in 1942 en f.167.- bij de huidige kosten; stijging 70%.

De kosten van 1 kg vetmeelwaarde uit grasland bedroegen in 1942; 6.15 ct. en onder de huidige kosten 7.50; stijging 22%. De voederkosten worden dan:

Staat B (vetweiden)	1.22 x f.58.40	= f.71,25
" C (vetmesten op stal)	1.70 x f.87.05	= f.148,-
" D (vetweiden en vetmesten op stal)	1.475 x f.176.70	= f.265,07.

De coëfficiënt 1.475 is het gemiddelde van de coëfficiënten 1.22 en 1.70, gewogen naar het aantal weide- resp. stal-dagen.

3. Verzorgingskosten.

De wijzigingscoëfficiënt van het huidig loon t.o.v. 1942 is 2.06. Dit wordt dan:

Staat B	2.06 x f. 2.32	= f. 4.78
" C	2.06 x " 16.08	= " 33.12
" D	2.06 x " 25.28	= " 52.08.

4. Veearts.

Het verloop der veeartskosten bedraagt t.o.v. 1940 voor: 1942: 125; voor 1945: 135; verhouding 1.08.

5. Stalling.

De wijzigingscoëfficiënt is 1.82 en is berekend uit het prijsverloop van bouwmaterialen.

6. a. Verzekering tegen sterfteziekte
Zie toelichting bij staat A.

b. Premie voor afkeuring.

Volgens opgave van het Bedrijfschap Vee en Vleesch is dit thans gemiddeld f.4.- per dier.

7. Kosten verkoop.

Zie de toelichting bij staat A.

8. Kapitaalrente. Zie de toelichting bij staat A.

9. Opbrengst mest + strooisel. Zie de toelichting bij staat A.

I N H O U D

Tekst.

Staat A: Samenvattend overzicht van de kostprijsberekening van mager rundvleesch.

Staat B: Kosten van vetweiden van guste koeien in Zeeland.

Staat C: Kosten van vetweiden op stal van guste koeien in Zeeland.

Staat D: Kosten van vetweiden op weide en stal van ossen in Zeeland.

Bijlage I: Overzicht van de verschillende kostenelementen.

" II: Toelichting op bijlage I.

" III: Toelichting bij staat A.

" IV: Toelichting bij de staten B, C en D.

LANDBOUW-ECONOMISCH INSTITUUT

DEN HAAG - KONINGINNEGRACHT 26 - TELEFOON 117681 - POSTREKENING 412235

Aanvulling van rapport No. 34 betreffende een onderzoek naar den kostprijs van rundvleesch.

Doel.

Zooals uit de toelichting van rapport 34 bijlage II blijkt is voor de berekening van de voederkosten van het hooi een prijs van f.72.- per 1000kg. berekend. Deze verkoopprijs af-boewderij werd afgeleid uit den vastgestelden prijs van het hooi tweede kwaliteit, verminderd met de onkosten van de levering.

Daar echter deze vastgestelde prijs zeer hoog ligt en op de doorsnee bedrijven het gewonnen hooi geen handelsproduct is maar voor eigen veestapel gebruikt wordt, is in deze aanvulling uitgegaan van den kalen kostprijs van hooi verhoogd met 20% ondernemersloon.

Methode.

Voor de kostprijsberekening van hooi is gebruik gemaakt van rapport No.18, waarnaar voor verdere bijzonderheden bij dezen verwezen wordt. Het hierin verzamelde materiaal van Overijssel en Zeeland is door middel van wijzigingscoëfficiënt omgerekend op 1946.

De aldus berekende kostprijs van het hooi met inbegrip van 20% ondernemersloon is overeenkomstig rapport 34 gebruikt voor het becijferen van de voederkosten van een magere vaars, os en een guste koe.

Resultaat.

Voor het zandgebied van Overijssel is een kostprijs van f.48.37 per 1000 kg. berekend, voor Zeeland: f.54.30. Het gemiddelde hiervan bedraagt f.51.34 welk bedrag afgerond is op f.51.50

Uitgaande van dat bedrag wordt de kostprijs voor het vetweiden van guste koeien per kg. levend gewicht f.1.03 (vet, te vergelijken met klasse A 1 van het prijzenschema van het Bedrijfschap voor Vee en Vleesch) en f.0.85 (mager, idem klasse C 3). In rapport 34 staat B was dit f.1.05 en f.0.87 $\frac{3}{4}$, zoodat dus de kostprijs per kg. levend gewicht met 2 cent verlaagd wordt indien men uitgaat van een vastgestelden prijs/hooi hooi maar van den kalen kostprijs met inbegrip van 20% ondernemersloon. / van

De invloed van een hoogereren rundvleeschprijs op den kostprijs van de melk zal in de berekening van den melkprijs voor 1946/'47 uiteraard worden opgenomen.

Den Haag. 25 Febr.

2032347

Staat A, rapport 34 (gewijzigd)

BEREKENING KOSTPRIJS MAGER RUNDVLEESCH VOOR 1945.

No.	Kostenelementen	vaars	os
1.	Kosten nuchter kalf	f. 19.50	f. 19.50
2.	Kosten voeding	" 263.57	" 313.38
3.	Verzorging	" 44.99	" 58.22
4.	Veearts	" 1.79	" 1.96
5.	Stalling	" 5.57	" 6.37
6.	Versakering - sterfterisico	" 14.35	" 16.62
7.	Kosten van verkoop, diversen	" 5.02	" 5.02
8.	Kapitaalrente	" 5.93	" 6.93
		+	
	Totaal	f.360.72	f.428.-
9.	Af. Mestopbrengst	" 46.59	" 60.51
		-	
	Kale kosten	f.314.13	f.367.49
10.	Ondernemersloon	" 25.-	" 28.50
		+	
	Eindwaarde	f.339.13	f.395.99
11.	Omzetbelasting 1%	" 3.48	" 4.06
12.	Provisie handelaar 1½%	" 5.22	" 6.09
		+	
	Totale kosten	f.347.83	f.406.14
13.	Levend gewicht in kg.	380	450
14.	Kostprijs per kg. mager levend gewicht	91.5 ct.	90.3 ct.

Toelichting op staat A rapport 34 (gewijzigd).

In rapport 34 bijlage III worden voor het weidehooi de volgende kosten berekend:

		Vaars	os
	30 kg weidehooi (15 Mrt. - 15 Mei) 2e kwal.	f. 2.16	f. 2.16
	420 " " (16 Nov. - 15 Apr.) " "	" 30.24	" 30.24
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Totaal	450 kg weidehooi	f.32.40	f.32.40
	Uitgaande van den kostprijs van hooi wordt dit:		
	450 kg weidehooi à f.51.50 per 1000 kg	" 23.18	" 23.18
		<hr/>	<hr/>
	Het verschil bedraagt	f. 9.22	f. 9.22
		<hr/>	<hr/>
	Totale voederkosten in rapport 34 bijlage III	f.272.79	f.322.60
	In vermindering te brengen:	" 9.22	" 9.22
		<hr/>	<hr/>
	Gewijzigde voederkosten:	f.263.57	f.313.38
		<hr/>	<hr/>

Uitgaande van dit bedrag aan voederkosten is overeenkomstig rapport 34 staat A de kostprijs berekend voor mager rundvleesch. Voor de wijze van berekening wordt naar dit rapport verwezen. De gemiddelde kostprijs per kg. mager levend gewicht bedraagt dan $\frac{91.5 + 90.3}{2} = 90.9$ cent, welk bedrag gebruikt is voor den post aankoop (post No.1 staat B) van een gaste koe. De kostprijs per kg. levend gewicht van een vette koe wordt dan bij verkoop 103 cent.

vergeet de klompes

Staat B, rapport 34 (gewijzigd)

KOSTEN VOOR VETWEIDEN VAN GUSTE KOELEN.

*(Mitgegaan van de vastgestelde prijs voor klompes *)*

Kostenelementen		1945	
1a.	Aankoop dier	f. 422.73	371.2
b.	Onkosten aankoop v. commissie	" 20.-	20.-
2.	Voederkosten	" 71.25	71.2
3.	Verzorgingskosten	" 4.78	4.78
4.	Veearts	" -.40	0.4
6a.	Verzekering sterfterisico	" 15.01 +	13.43
b.	Premie-afkeuring	" 4.-	4.-
7.	Kosten verkoop	" 5.02	5.02
8.	Kapitaalrente	" 10.12 +	9.10
Kale kosten		f. 553.31	499.3
10.	Ondernemersloon	" 25.-	25.-
Eindwaarde		f. 578.31	524.3
11.	Omzetbelasting 1%	" 5.93	5.34
12.	Provisie handelaar 1 1/2%	" 8.90	8.00
Totale kosten		f. 593.14	537.7
13.	Levend gewicht in kg:		
	Aankoop:	495	
	Verkoop:	577	
14.	Kostprijs per kg. levend gewicht:		
	Aankoop	.85.4 cent	0.9
	Verkoop	103 cent	

$$\frac{91.5 + 90.3}{2} \times \frac{94}{100} = 0.84$$

** f. 0,85 per kg.*

Specificatie van de productiekosten van wildehoed in gl.d. per ha (1946) voor Zeeland.

Kostenelementen	Gemidd. van 5 bedrijven oogst 1936	Gemidd. van 7 bedrijven oogst 1937	Gemidd. van 1936 en 1937	Inclusief stijging 1936/'37 t.o.v. 1939 10%	Wijz. coëff. 1946 t.o.v. 1939	Omgerkende kosten 1946
1. Stikstofmeststoffen	f. 5.88	f. 9.75	f. 7.81	f. 8.59		
2. Andere meststoffen	" 4.22	" 4.43	" 4.32	" 4.75	2.40	f. 1.66
a. fosforzuur	" --	" 0.33	" 0.17	" 0.19	2.65	" 82.23
b. kalk	" 0.51	" 0.75	" 0.63	" 0.69	1)	" 21.38
3. Organische mest	" 25.79	" 30.63	" 28.21	" 31.03	2.16	" 26.42
4. Arbeidsloon	" 1.93	" 2.42	" 2.17	" 2.39	2.50	" 6.03
5. Sociale lasten	" 10.70	" 11.54	" 11.12	" 12.23	1.70	" 10.71
6. Paardekosten	" 2.20	" 2.17	" 2.19	" 2.41	2.46	" 8.46
7. Onderhoud werkt.+ mat.	" 4.46	" 7.--	" 5.73	" 6.30	1.34	" 1.06
8. Algemeene kosten	" 2.65	" 3.61	" 3.13	" 3.44	2)	" 1.87
9. Afschr. + rente werkt.	" 0.62	" 0.83	" 0.72	" 0.79		
10. Assuranties	" 1.81	" 2.28	" 2.05	" 2.25		
11. Rente omlopend kap.						
Totaal	f. 60.77	f. 75.74	f. 68.25			f. 159.82
Pacht 2/3 x 100 =						" 66.67
Ondernemersloon (20% van de kale kosten)						f. 226.49
						" 45.--
						f. 271.49

Bij een opbrengst van 5000 kg./ha wordt de prijs per 1000 kg. f. 54.30
 ad 1): 26% v/h loon van 1946.
 ad 2): 31% v/d kosten gedurende 4 maanden.

Toelichting op de bijlage I en II rapport No.34 (gewijzigd)

Voor de wijzigingscoëfficiënten wordt verwezen naar rapport 35, daar het gemidd. 1936/'39 t.o.v. 1946 is berekend. De loonpost is op de volgende wijze berekend voor staat A:

Hoogte accoordloon 1939 = tijdloon + 20%;
1946 = tijdloon + 25%.

Als verhouding van het accoordwerk t.o.v. het tijdloonwerk is berekend voor 1939 = 5 : 95 en in 1946 = 10 : 90. Uurloon 1939 = f.0.267, dus voor accoordloon $1.20 \times f.0.267 = f.0.32$

Loon 1939 dus:
$$\frac{95 \times f.0.267 + 5 \times f.0.32}{100} = 27.0 \text{ cent.}$$

Loon 1946 = f.0.615 (zie rapport 35 beschrijving van Overijssel)

De wijzigingscoëfficiënt voor het loon 1936/'37 t.o.v. 1946 = $\frac{61.5}{17.0} = 2.28.$

Voor staat B:

Hoogte accoordloon = tijdloon + 20% voor 1939 en voor 1946 = tijdloon + 25%. Voor de verhouding van de hoeveelheid accoordloonwerk t.o.v. tijdloonwerk in de jaren 1939 = 20 : 80 en voor 1946 = 60 : 40.

De hoogte van het tijdloon bedroeg in 1939 inclusief sociale lasten 25.6 (zie rapport 30), exclusief sociale lasten 25.0 ct. accoordloon 30.0 ct.

Loon 1936 wordt dan:
$$\frac{20 \times 30.0 + 80 \times 25.0}{100} = \frac{2600}{100} = 26.0 \text{ ct.}$$

Voor 1946 is dit 69.0 ct. (zie rapport 35) de wijzigingscoëfficiënt wordt dus

$\frac{69.0}{26.0} = 2.65$